

De familie Markfluwer

E. Wolbink

De erfenis

Met het heengaan van Harm Hendrik Markfluwer op 11 februari 1999, stierf de laatste telg van dit eeuwenoude, van oorsprong uit de graafschap Bentheim afkomstige, geslacht. Normaal gesproken zou zo'n gebeurtenis de krant niet halen, wellicht op een kleine rouwadvertentie na. Toch zal Harm Hendrik nog tot in de verre toekomst stof tot praten geven. Al was het alleen vanwege de zwerfsteen die ter zijn 'naamsge-dachtenis' wordt opgericht aan de Balderhaarweg te Kloosterhaar. Het overlijden van Markfluwer haalde met name de pers door de vele honderdduizenden guldens die hij testamentair naliet aan de burgerlijke gemeente Hardenberg.

Elf jaar voor zijn overlijden, op 11 augustus 1988, liet Harm *Harm Hendrik Markfluwer* Hendrik zijn testament opmaken door mr. Henderikus Homme Bulthuis, kandidaat-notaris te Hardenberg. Hij verklaarde opgave te doen van zijn uiterste wil en herriep alle vroeger door hem gemaakt uiterste wilsbeschikkingen.

Erfstelling: Ik benoem tot mijn enige erfgenaam de Gemeente Hardenberg, onder de verplichting om:

- a. De aanwezige kleding, het beddegoed en de bedden af te geven aan het Leger des Heils.*
- b. Mijn roerende lichamelijke goederen, waaronder de landbouwwerktuigen, af te geven aan de Oudheidkamer te Hardenberg, voorzover deze daarvoor belangstelling toont. Mijn overige roerende lichamelijke goederen moeten óf met mijn onroerend goed ver kocht óf verhuurd worden óf vernietigd worden.*
- c. Te zorgen voor een passende begrafenis in het familiegraf naast mijn broer J.H. Markfluwer op de begraafplaats te Sibculo en om op mijn graf een grafsteen aan te brengen die gelijk is aan die op de graven van mijn broers.*

Ik verklaar nog uitdrukkelijk dat de erfgenaam de tot mijn nalatenschap behorende zaken niet publiek mag verkopen (dus geen boeldag).

Deze 'uiterste wilsbeschikking' deed na het overlijden van Harm Hendrik veel stof opwaaien. De gemeente werd zoals gezegd testamentair erfgenaam van al zijn nalatenschappen met uitzondering van de roerende lijfelijke goederen. Dit hield in dat de boerderij met schuren, erf en grond, maar ook de geldelijke tegoeden een aanzienlijke meevaller voor de gemeente Hardenberg betekenden.

In het testament was bepaald dat de Oudheidkamer Hardenberg de roerende goederen, indien gewenst, zou erven. De vele vrijwilligers van het Museum en van de Historische Vereniging haalden, met toestemming van de gemeente, het oude huis leeg. Daarbij werd onder een grote houten kast bij toeval meer dan vijftienduizend gulden aan contanten - in verschillende coupures - gevonden. Ook deze vondst haalde alle kranten en zelfs RTL-5 schonk er aandacht aan in haar nieuwsprogramma '5 in 't land'.

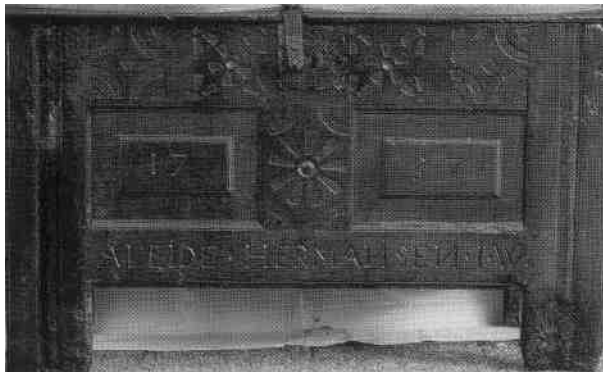
Nadat de erfenis notariel geheel was afgehandeld besloot B&W een groot deel ervan te bestemmen voor ontwikkelingshulp, een deel kwam ten goede aan het plaatselijk belang Kloosterhaar en enkele andere goede doelen. De Oudheidkamer werd echter niet 'beloond' voor haar werk. Dit werd na overleg tussen het bestuur en de gemeente goedge maakt aangezien B&W de

Vrijwilligers Hennie Reinders en Gerrie Stoel-Sierink tellen het rente over de tegoeden geld dat gevonden is aan de onderzijde van een oude kast uiteindelijk toezegde van Markfluwer. Het bleek meer dan fl. 15000,- te zijn. aan de stichting Oudheidkamer. Slechts enkele weken geleden werd het bedrag van fl. 30.000,- overgemaakt t.n.v. de stichting, bedoeld voor restauratie en onderhoud van de Markfluwer-erfenis.

Een rare snieboon

Dat de Markfluwers zonderling waren was algemeen bekend.

Deze prachtige 'tuugkiste' is door Markfluwer nagelaten aan de stichting Museum Oudheidkamer te Hardenberg. De inscriptie luidt: '1757, Aleide Hermansen I. W.' Een familierelatie tussen genoemde Aleide en de Markfluwers kon niet gevonden worden.

Ze woonden op zichzelf, geïsoleerd en hadden slechts sporadisch omgang met enkele 'goede' burens. Conflicten met enkele andere burens waren oorzaak en gevolg. Van nature wantrouwend geloofden ze eigenlijk alleen elkaar en zichzelf. Ook toen de laatste van het gezin, Harm Hendrik, nog alleen over was. Dhr. Reinders uit Kloosterhaar vertelde daarover: 'Dat hebben mijn vrouw en ik ook ondervonden. We waren een keer door hem uitgenodigd om gezamenlijk kerstfeest te vieren. We behoorden tot de

selecte groep mensen die er nog wel eens kwamen. Over en weer stuurden we elkaar een kaart met de verjaardag en met oud-en-nieuw. Markfluer zorgde goed voor ons als we er waren en het was er dan kraakhelder en schoon. Hij praatte graag met mijn vrouw. 'Zij kwam van 'n boer'. En dan was er nog een reden. Mijn vrouw kwam uit een 'goed nest'. Wanneer de familie Markfluer vroeger naar de kerk ging, lopend zoals toen gebruikelijk was, werd zus Fenna onderweg nog wel eens geplaagd. Zij liep namelijk mank. Maar 'de wichter van de slachter' deden zoiets niet. Dat waren nette wichter! Daarom kon mijn vrouw bij Harm Hendrik geen kwaad doen. Het kwade maar ook het goede werd door hem nooit vergeten.

Tijdens het bezoek op Tweede Kerstdag werd veel over 'vrogger' gepraat. Ook dat hij als jongste tijdens de ziekte van Fenna vanaf het ziekbed onderricht kreeg in het werk in de huishouding. Ook de zorg over de inmaak en de slacht en dat alles schoon en helder moest zijn. Daar werd heel deskundig over gepraat door hem en mijn vrouw. Hij vertelde over 'vleis en worst stoppen' en 'groes' wat er in moest. En over 'zoerkool en zolte snieboon'n in 'n Kölschen pot'. Mijn vrouw vertelde dat wij de snijbonen in weckglazen inzout ten. Niet voor het gezond, maar voor het lekker in de winter. Dat kon volgens Harm Hendrik niet wat zijn! Afijn, hem werd een literglas zoute snijbonen bezorgd, met de drin

gende boodschap erbij: eerst afkoken en afgieten, anders zijn ze veel te zout. Enige tijd later gaf hij me het lege weckglas weer terug. Ik moest mijn vrouw maar zeggen dat ze 'niet te vretten waren'. Zo zout! Heeft hij ze nou wel of niet afgekookt en afgegoten? Maar mijn vrouw kon toch geen kwaad doen. Hij ver trouwde echter alleen maar op datgene zoals hij dat 'vrogger van oeze Fenna had 'eleerd .....

Markfluer werd door de gemeente bij inschrijving verkocht.

Het huis van de familie

Een stukje Vluggers-historie

Halverwege de 19e eeuw vestigde Jan Hindrik Markfluer -

alias '**De Vluggers**'- zich in Sibculo, komend uit Iitterbeck bij Uelsen. Als los arbeider (die niet schrijven kon) werkte hij onder andere in het veen van Van Roijen. Uiteindelijk gelukte het hem om een stuk land aan te kopen nabij de Balderhaar en bouwde er een klein boerderijtje. Op 26 november 1855 huwde hij, op 36-jarige leeftijd met Fenna Scholten uit Mander, gemeente Tubbergen.

Tien jaar na zijn trouwen werd Jan Hindrik Vluggers (of Markfluer) samen met Egbertus Tjihuis berecht door de arrondissementsrechtbank in Deventer. Ze werden ervan verdacht dat zij '*den derden juni 1865, des avonds omstreeks elf ure, in het open veld onder de gemeente Ambt Hardenbergh, Frederik Rengers of Ringers, moedwillig zijn aangevallen met stokken en moedwillig hebben geslagen en mishandeld*'. Het proces-verbaal was opge-

maakt door rijksveldwachter Klaas Johan Pruisnier. Er werd hen door de rechter ten laste gelegd: het moedwillig toebrengen van slagen, waaruit geene ziekte of beletsel van te werken is ontstaan.

De rechter oordeelde: *Overwegende dat door de beëdigde verklaringen van twee getuigen, namelijk Lammert Olthof en diens huisvrouw, ter terechtzitting is gebleken dat de persoon van Frederik Rengers zich in den avond van den derden juni 1865 heeft bevonden ten huize van Lammert Olthof te Kloosterhaar, en dat toen gemelde Olthof en diens huisvrouw hem een eind hadden weggebracht de eerste beklagde uit zijn huis is komen loopen, weldra gevolgd door den tweeden beklagde, dat beide beklagden met dikke stokken waren gewapend, en daarmede den persoon van Frederik Rengers of Rengers hebben aangevallen en geslagen, terwijl de Vluggen erbij voegde 'noe zalst onder miene handen sterven'.* De rechtbank achtte de tenlastelegging bewezen en veroordeelde de mannen ieder tot een gevangenisstraf van een maand en tot een geldboete van acht gulden.

Jan Hindrik Markfluwer en Fenna Scholten kregen vier kinderen, twee zoons en twee dochters. Zoon Herm Hendrik Markfluwer werd als oudste zoals gebruikelijk boedelhouder. Aangezien hij niet in het huwelijk trad, droeg hij op 18 februari 1895 zijn gehele bezit over aan zijn jongere broer Jan. Het bestond uit een huis met bouwland en heidegrond gelegen te Kloosterhaar, gemeente Ambt Hardenberg, kadastraal bekend in sectie F nummers 1437, 1733 en 1736, tezamen groot zeven hectaren, twee en zestig aren en vierentwintig centiare.

v.l.n.r., bovenste rij: Gerrit Jan Markfluwer (19.05.1906), Jan Markfluwer (01.03.1912); onderste rij: Jan Markfluwer (17.03.1861), Harm Hendrik Markfluwer (24.04.1917), Berendina Markfluwer-Spalink (14.04.1877), Jan Hendrik Markfluwer (13.02.1902) en Fenna Markfluwer (04.05.1909).

Notaris F. Stuart schreef: *Zodanig als dit vastgoed door den comparant verkoper is verkregen bij akte van scheiding verleden voor den destijds te Heemse residerende notaris Gerard de Meijler, den tweeden maart 1888. Het gekochte gaat op den koper over met alle lusten en lasten, heersende en lijdende erfdienstbaarheden, doch als niet bezwaard met enig hypothecair verband. De comparanten verklaarden voorts deze koop en verkoop te hebben gesloten voor de prijs van zevenhonderd gulden.* Jan Markfluwer huwde vijf jaar later met Berendina Spalink en kreeg met haar acht kinderen, onder wie de erflater Harm Hendrik Markfluwer.

Genealogie van het geslacht Markfluwer

GENERATIE I

1.1 De oude Mark Flugger.

Gehuwd met n.n.

Uit dit huwelijk:

1. **Garrit Markvluwers**, geboren circa 1715 (zie 11.1).
2. **dochter**, geboren 1725 te Uelsen.

GENERATIE II

11.1 Garrit Markvluwers, geboren circa 1715, begraven op 05-06-1782 te Getelo.

Gehuwd voor de kerk circa 1735 met n.n. Uit dit huwelijk:

1. **Geerdjen**, geboren te Getelo, gedoopt op 06-05-1736 te Uelsen, overleden te Getelo, 57 dagen oud, begraven op 02-07-1736 te Uelsen.
2. **Geerdjen**, geboren te Getelo, gedoopt op 04-08-1737 te Uelsen. Gehuwd voor de kerk op 14-06-1761 te Uelsen met Jan Rengelman.
3. **Aale**, geboren te Getelo, gedoopt op 07-06-1739 te Uelsen. Gehuwd voor de kerk op 16-06-1765 te Uelsen met Berend Klompmaker.
4. **Hindrik Markfluwer** (Markvluwers, Markfluwer), geboren te Getelo (zie III.6).

GENERATIE IM

IM.6 Hindrik Markfluwer (Markvluwers, Markfluwer), geboren te Getelo, gedoopt op 27-03-1746 te Uelsen, overleden op 23-09-1812 te Getelo op 66-jarige leeftijd.

Gehuwd voor de kerk op 24-07-1768 te Uelsen met **Janna Diering**. Uit dit huwelijk:

1. **Garrit**, geboren te Getelo (zie IV. 1).
2. **Geerd**, geboren te Getelo, gedoopt op 14-04-1775 te Uelsen, begraven op 27-05-1775 te Uelsen.
3. **Geertken**, geboren te Getelo, gedoopt op 09-02-1777 te Uelsen.
4. **Jan**, geboren te Getelo (zie IV.5).
5. **Fenne**, geboren te Getelo, gedoopt op 30-11 -1783 te Uelsen, begraven op 14-03-1787 te Uelsen.
6. **Geerd Markfluwer**, geboren te Getelo, gedoopt op 28-05-1787 te Uelsen.
7. **Hindrik Markfluwer**, geboren op 17-04-1791 te Getelo, gedoopt op 22-04-1791 te Uelsen, overleden op 08-07-1849 te Getelo, aan de gevolgen van 'tering' op 58-jarige leeftijd, begraven op 11-07-1849 te Uelsen.

GENERATIE IV

- IV. 1 **Garrit Markfluwer**, geboren te Getelo, gedoopt op 18-11-1772 te Uelsen, overleden op 02-09-1849 te Getelo op 76-jarige leeftijd, begraven op 05-09-1849 te Uelsen.

Ondertrouw 00-04-1808 te Uelsen, gehuwd voor de kerk 1808 te Uelsen met **Willemken Wolters**. Uit dit huwelijk:

1. **Janna Markflüwer**, geboren op 22-11 -1809 te Getelo, gedoopt op 26-11-1809 te Uelsen.
Gehuwd voor de kerk op 15-04-1836 te Uelsen met **Berend Bergman**.
2. **Hindrik Markflüwer**, geboren op 09-04-1814 te Getelo (zie V.3).

IV.5 Jan Markvluwer, geboren te Getelo, gedoopt op 10-12-1780 te Uelsen, overleden voor 1855.

Ondertrouw op 20-03-1814 te Uelsen, gehuwd voor de kerk op 07-04-1814 te Uelsen met **Ale Hemmeke**. Uit dit huwelijk:

1. **Fenne Markflüwer**, geboren op 09-01 -1815 te Itterbeck, gedoopt op 15-01 -1815 te Uelsen.
Gehuwd voor de kerk op 06-04-1841 te Uelsen met **Jan Broening**.
2. **Hindrik Markflüwer**, geboren op 28-07-1816 te Itterbeck, gedoopt op 04-08-1816 te Uelsen.
Gehuwd voor de kerk op 21 -10-1853 te Uelsen met **Fenne de Weerd**.
3. **Jan Hindrik Markflüwer** (Vluwer of Vlugger), geboren op 15-12-1818 te Itterbeck (zie V.9).
4. **Janna Markflüwer**, geboren op 12-06-1824 te Itterbeck, gedoopt op 20-06-1824 te Uelsen.

GENERATIE V

V.3 **Hindrik Markflüwer**, geboren op 09-04-1814 te Getelo, gedoopt op 17-04-1814 te Uelsen.

Gehuwd voor de kerk op 22-05-1840 te Uelsen met **Geerdjen Wiggers**.

Uit dit huwelijk:

1. **Gerrit Markvluwer**, geboren op 20-12-1841 te Getelo, gedoopt op 02-01-1842 te Uelsen.
2. **Jan Markvluwer**, geboren op 28-08-1843 te Getelo, gedoopt op 10-09-1843 te Uelsen, overleden op 02-08-1866 te Getelo op 22-jarige leeftijd, begraven op 06-08-1866 te Uelsen.
3. **Fenne Markvluwer**, geboren op 06-10-1845 te Getelo, overleden op 06-10-1845 te Getelo, begraven op 08-10-1845 te Uelsen.
4. **Fenne Markvluwer**, geboren op 17-01 -1847 te Getelo, gedoopt op 31-01-1847 te Uelsen.
Gehuwd voor de kerk op 19-08-1867 te Uelsen met **Jan Wiggers**.
5. **Willem Markvluwer**, geboren op 02-02-1850 te Getelo, gedoopt op 10-02-1850 te Uelsen, overleden op 24-12-1851 te Getelo, aan de gevolgen van 'kroep' op 1-jarige leeftijd, begraven op 29-12-1851 te Uelsen.
6. **Jan Willem Markvluwer**, geboren op 15-06-1852 te Getelo, gedoopt op 20-06-1852 te Uelsen.
7. **Wilhelmina Markvluwer**, geboren op 09-02-1855 te Getelo, gedoopt op 25-02-1855 te Uelsen, overleden op 05-06-1858 te Getelo, aan de gevolgen van 'kroep' op 3-jarige leeftijd, begraven op 09-06-1858 te Uelsen.

8. **Willemina Markvluer**, geboren op 23-04-1859 te Getelo, gedoopt op 15-05-1859 te Uelsen, overleden op 04-05-1859 te Getelo, 11 dagen oud, begraven op 06-05-1859 te Uelsen.
9. **Gerrit Hendrik Markvluer**, geboren op 18-09-1861 te Getelo, gedoopt op 02-10-1861 te Uelsen.
10. **ongedoopt zoontje**, geboren begin september 1868, overleden op 12-09-1868 te Getelo, begraven op 15-09-1868 te Uelsen.

V.9 **Jan Hindrik Markflüwer** (Vluwer of Vlugger), akkerbouwer, landbouwer, kon niet schrijven, geboren op 15-12-1818 te Itterbeck, gedoopt op 20-12-1818 te Uelsen, overleden op 17-09-1882 te Sibculo op 63-jarige leeftijd. Gehuwd op 26-11-1855 te Ambt Hardenberg met **Fenna Scholten**. Uit dit huwelijk:

1. **Aaltjen Markflüwer**, geboren op 08-09-1856 te Ambt Hardenberg.
2. **Herm Hendrik Markflüwer**, geboren op 15-07-1858 te Sibculo.
3. **Jan Markvluer**, geboren op 17-03-1861 te Sibculo (zie VI.14).
4. **Hendrika Vlugger**, geboren op 24-01-1864 te Sibculo, overleden voor 1924. Gehuwd op 09-03-1894 te Ambt Hardenberg met Jan Braker, landbouwer, zoon van Albert Braker en Janna Bruggeman (Bruggink).

GENERATIE VI

VI. 14 **Jan Markflüwer**, landbouwer, geboren op 17-03-1861 te Sibculo, overleden op 26-04-1928 te Kloosterhaar op 67-jarige leeftijd.

Gehuwd op 18-05-1900 te Ambt Hardenberg met **Berendina Spalink**, dochter van **Jan Spalink** en **Gerridina Hofman**. Uit dit huwelijk:

1. **Jan Hendrik Markflüwer**, geboren op 13-02-1901 te Kloosterhaar, overleden op 16-08-1987 te Hardenberg op 86-jarige leeftijd.
2. **Gerridina Markflüwer**, geboren op 14-01-1903 te Kloosterhaar, overleden op 13-11-1904 te Kloosterhaar op 1-jarige leeftijd.
3. **Gerrit Jan Markflüwer**, geboren op 25-01-1905 te Kloosterhaar, overleden op 17-05-1905 te Kloosterhaar, 112 dagen oud.
4. **Gerrit Jan Markflüwer**, geboren op 19-05-1906 te Kloosterhaar, overleden na 1965.
5. **Fenna Markflüwer**, geboren op 04-05-1909 te Kloosterhaar, overleden op 24-11-1970 te Hardenberg op 61-jarige leeftijd.
6. **Jan Markflüwer**, geboren op 01-03-1912 te Kloosterhaar, overleden op 24-02-1983 te Hardenberg op 70-jarige leeftijd.
7. **Harm Hendrik Markflüwer**, geboren op 14-05-1915 te Kloosterhaar, overleden op 26-04-1916 te Kloosterhaar, 348 dagen oud.
8. **Harm Hendrik Markflüwer**, geboren op 24-04-1917 te Kloosterhaar, overleden op 11-02-1999 te Raalte op 81-jarige leeftijd.